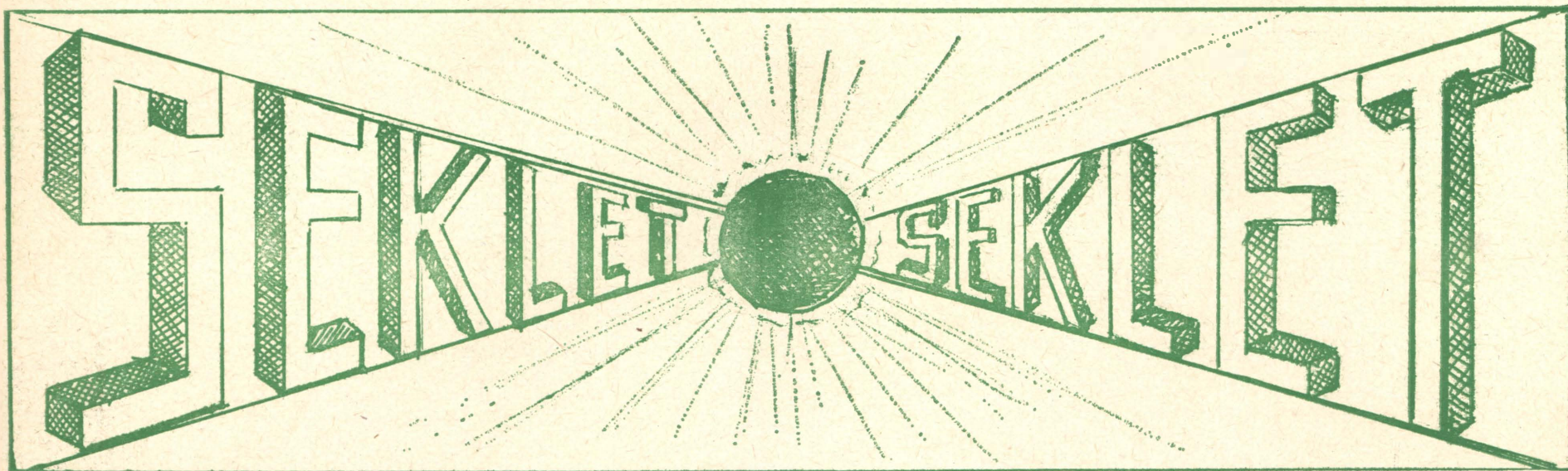

Levande väsen är något mer än maskiner

Av Richard Koch

Kybernetik, datamaskiner och laboratorie-forskning om livets uppkomst kan ej ge svar

på livets viktigaste frågor. Materien är endast en spegelbild av en andlig värld.

Jag kom nyligen i diskussion med en blivande universitetsdocent en ung man, son till en av mina vänner. Han yttrade sig ganska överlägset över mina böcker och den teistiska inställning som kunde spåras i dem. "Det som ni anför som bevis för er ståndpunkt (att det finns en utom- och övervärldslig Gud) ö. a.) är bara gammalt skräp. Vi har för länge sedan diskuterat igenom allt det där och kastat det över bord. Tydligen vet ni ingenting om den nyaste utvecklingen inom biologi och kybernetik".

På min begäran att han närmare skulle förklara vad han menade, slängde han till mig följande sats:

"Biologin har under de senaste fem åren gjort oerhörda framsteg. Vi vet nu mer om de organiska funktionerna än man upptäckt under århundraden förut. Visserligen vet vi inte ännu allt om alla processer i den levande organismen, men ett faktum har vi i alla fall kunnat fastställa som ofrånkomligt: Livet är uteslutande bundet till materien och det är helt och hållet en fråga om organisationen av molekyllära strukturer och deras relation till varandra. Å andra sidan har kybernetiken under de senaste åren genomgått en våldsam utveckling. Har ni någonsin sysselsatt Er med informationsteori? Med Pawlows betydande reflexer och Steinbuchs lärmatriser? Med informationspsykologi och elektriska neuronmodeller? Med kodifieringen i det centrala nervsystemet? Inte?? — Nå, kybernetik är en mycket ung vetenskap, men den kommer inom några få årtionden att bli bryggan mellan alla olika vetenskapsgrenar, den kommer att bli en övervetenskap. Redan idag kan kybernetikerna bygga automater som har förmåga att lära, att öka sin egen intelligens och fullkomna sig själv. Allt fler funktioner som man trodd endast hörde till levande väsen kommer att övertas av automater. Kybernetiken kommer att befria forskningen från all mystik och göra rent hus med alla medeltida föreställningar och en gång för att hjälpa materialismen till ett slutligt genombrott."

Jag kunde inte svara honom så

värst mycket på detta, ty jag hade försummat att sysselsätta mig med denna nya utveckling. Under de närmaste veckorna hörde jag emellertid föredrag i radio av tongivande biologer och kybernetiker som redogjorde för sin forsknings nuvarande ståndpunkt och jag kunde till min förvåning konstatera att allt det som jag förut trott vara en arrogant ung mans tillspetsade värderingar, här i om möjligt ännu skarpare form framfördes på nytt. Gång på gång upprepades att det är vetenskapligt bevisat att livet uteslutande är bundet till materien. Följaktligen fanns inga översinnliga, andliga krafter. Allt detta med telepati o. s. v. ända till materialisationsfenomen, allt sådant som själ och föreställningar om en Gud, var inget annat än självbedrägeri, vidskepelse eller försök att bedraga andra. Så uttryckte man saken i vacker öppenhet.

Allt detta var faktiskt en handgriplig chock, ett knock-outslag för min, som jag trodde, så bergfasta världsåskådning. Det blev bara spillror kvar — en hög av sönderbrutet gods som var oandvändbart i fortsättningen.

Men — och såen chock kan vara hälsosam. Under de följande månaderna ägnade jag mig åt detta som jag förut försummat och småningom fick jag åter fast mark under fötterna och en ny ankarplats för min övertygelse. Jag fick klart för mig så här i efterhand vad man skulle kunnat svara på allt det som chockade mig. Om jag vore filosof skulle jag kunna skriva en tjock bok om mina upplevelser med många fackuttryck, och ju tjockare och lärdare boken blev ju mindre skulle den bli läst.

Kirchhoff, spektralanalysens upptäckare sade en gång att varje vetenskaplig sanning måste kunna uttryckas på vanligt språk och på en vanlig kvartssidas utrymme. Själv behövde han heller inte mer för att offentliggöra sin egen upptäckt. Skulle man då inte våga sig på försöket att på samma koncentrerade sätt, men ändå begripligt, klargöra vår ståndpunkt gentemot de massiva angrepp som många av oss i framtiden kommer att utsättas för. Kanske inte på en kvartssida, men på kanske ett

hundratal rader? Naturligtvis kan man inte med ett så schematiskt sätt ens halvvägs uttömmande behandla en enda punkt, men kanske skärper denna strävan till koncentration vår blick för det väsentliga. Sedan kan man ju närmare gå in på enskildheterna. Låt oss alltså försöka!

Är livet en produkt av slumpen?

1. Medelpunkt och samtidigt hörnsten i materialismens lära är påståendet att livet skulle uppstå genom en slump och just nu har man följande förklaring över livets uppkomst:

I jordens urtid var atmosfären en blandning av väte, vattenånga, metan och ammoniak. Genom blixurladdningar uppstod — som man idag kan kopiera det i laboratorier — aminosyror som är en grundsubstans i allt liv. Dessa aminosyror bildade i urtidens hav mycket små geléklumpar i vilka kemiska processer av miljontals variationer sedan utvecklade sig.

Naturen hade gott om tid, miljoner, ja miljarder år. Under dessa för oss oändliga tidrymder åstadkom dessa aminosyror någon gång och på något sätt en mycket gynnsam kombination, ett slags äggviteämnen, som har förmågan att föröka. Vidare uppstod enzymer, som gör att dessa, och överhuvudtaget alla livsprocesser, förloper hastigare och till allt detta också ämnet klorofyll som har förmågan att skapa näringsämnen under ljusets medverkan. På detta sätt uppkom slutligen cellerna och de första levande organismerna som i början väl var tämligen lika våra dagars virus och amöbor.

Vad skall vi säga om detta?

Det är just forskarna som under de sista åren upptäckt att amöbor och virus ej är något slags "urslem" utan redan de är oerhört komplicerade bildningar. Också de innehåller redan den s. k. nyckelsubstansen i allt jordiskt liv, nämligen deoxiribonukleinsyra (DNA), även om de, som vid den enklaste virusarten, "endast" består av 6.000 brottstycken (nukleider) som i sin tur har mångfaldigt varierande atomkombinationer. I denna jätte-

DNA-molekyl som är karakteristisk för varje levande jordiskt väsen, det må vara, grässtrå, fluga, virus eller elefant, bakterie eller människa, är i fyra olika "bokstäver" och dessas kombination på olika sätt, inlagt byggplanen för varje art i ett slags hemlig skrift, en information.

Biologerna har nu lyckats dechiffra denna skrift i rätt stor utsträckning. De har lyckats upptäcka hur denna "skrift" kopieras och överföres på efterkommande och hur DNA-molekylens skrift "läses" av andra molekyler och hur de i skriften givna anvisningarna omsättes i praktiken. Det visade sig att förändringen av en av de 6.000 "bokstäverna" i en nukleid räcker för att göra hela informationen obegriplig.

Vill man nu få oss att tro att denna ofattbara ordningsprincip skulle ha uppstått genom en slump, genom något slags blint narrspel av naturen? Något sådant är lika osannolikt som att Goethes Faust skulle slumpat komma till om en blind alfabet satt och knackade meningslöst på en skrivmaskin.

Nu har man faktiskt i reagensglas på konstgjord väg kunnat framställa nukleinsyra. Men denna är ytterst obeständig och förstörbar så länge den ej befinner sig inbyggd i en levande organism. Hos ett djur t. ex. lever DNA-molekylerna så länge som djuret lever, men så snart det har dött bryts den ner. Hur kan då celler ha uppstått med hjälp av DNA-molekylen?

Och det viktigaste: Denna på konstgjord väg framställda nukleinsyra innehåller nukleiner som är anordnade fullkomligt slumpartat. Hur tillkom den biologiskt meningsfulla organisationen av DNA-molekylen?

Här är det sunda förnuftet på dens sida som säger att en stor teknisk intelligens har funderat ut, planerat och skapat redan den enklaste levande organism.

2. Den vetenskapliga arvs- och utvecklingsläran

Ur virus och amöba utvecklades sedan under årmiljonerna något högre växter, djur, intelligenta väsen. Motor i denna utveckling var

kampen för tillvaron, det naturliga urvalet, mutationer, d. v. s. språngartade arvsförändringar vilka dock var obestämda till riktningen; ibland var de fördelaktiga ibland tvärtom. Det var bara slumpen som spelade in. Ja, så lär oss den ärftlighets- och utvecklingslära som skapades av Darwin och hans efterföljare.

Hur skall vi ställa oss till denna?

Ja, ingen kan ju betvivla att alla de nämnda faktorerna varit och är verksamma. Men räcker de som full förklaring?

Ett exempel: För de parasiter som lever i vissa djurs kroppar finns det sedan årmiljoner ingen kamp om tillvaron, inget urval. Man skulle då vänta sig att det skulle utbilda sig en kaotisk mängd av arter i alla tänkbara riktningar om nu slumpen skulle styra. Men i stället har vi motsatsen. Parasiterna har utvecklat sig i riktning mot största ändamålsenlighet. Några biologer talar om **trends**, om en ändamålsenlig vidareutveckling av livet och för därmed in ett begrepp som darwinisterna skyr som djävulen hatar vigvatten.

Men vad menas med "trend"? Ja i varje fall inget materiellt, mekaniskt. Vi måste istället här antaga en allt styrande översinnlig intelligens som på detta sätt uppenbarar sig.

3. Informations- och styrningsmekanismer

Liksom DNA-jättemolekylen styr uppbyggnaden av varje nytt levande väsen så fortsätter den även i fortsättningen att styra hela dess levnadslopp. Den är den högsta instansen i vår kropps hierarkiska organisation. Genom budskickningssubstanser styr den ett annat system, enzymer. Dessa reglerar de tiotusen kemiska processer som ständigt pågår i våra 60 biljoner celler. De leder också samspelet mellan cellerna i dessas sammanslutningar, organen. Enzymernas informationer styr de processer som utspelar sig i blodomloppet, andningen, ämnesomsättningen och hundratals andra processer i kroppen. Oragnismens kugghjul är de sig förändrande

Forts. på sid. 6

Härtill är jag nödd och tvungen

Som synes har SEKLET fått ett nytt ansikte. Omständigheterna har tvingat oss att byta tryckeri och att flytta tryckningen av tidningen hit till Stockholm. Tidigare har den tryckts i Örebro. Manuskripten till nr 1 av tidningen, som kom för kort tid sedan, sändes till tryckeriet redan i slutet av febr. Någon gång i början av april kom äntligen korrekturet som lästes och korrigerades. Sedan skulle den göras iordning i sidor. Efter en del påstötningar kom ombrytningskorrekturet strax före midsommar.

Nu uppstod ett nytt problem. Den nya varuskatten kom och medförde ändringar i annonsidan. Korrigering sändes till tryckeriet. När denna var klar skulle tryckning kunna äga rum. Påringningar vecka efter vecka av både Red. och misstrogna och missnöjda prenumeranter resulterade i, att de fattiga fyra sidorna äntligen kom fram i början av oktober. Men minst 4 nr måste ges ut innan årsskiftet. Att lita på att örebrotryckeriet skulle lyckas få fram ytterligare tre nummer, dessutom 8-sidiga, vågade vi inte längre, utan tog chansen att få tidningen tryckt här i Stockholm. Nu kommer den att tryckas i rotationspress och dessutom hos ett tryckeri som har alla resurser

för tidningstryck, vilket betyder, att om tidningen inte kommer i tid, så är det antingen brist på kontanta medel eller att arbetsbördan för tillfället blivit för stor. Vi hoppas dock att båda dessa skall ordnas med hjälp av frivilliga krafter.

Från Red:s sida har det varit med mycken tvekan jag lämnar tryckeriet i Örebro. — Trots att det alltid varit krångel med leveranserna. Till gengäld har boktryckaren varit ovanligt förstående, då det gällt att klara de ekonomiska mellanhavandena; vilket tyvärr har varit förutsättningen för att det hela skulle kunna ros i land. Ekonomien måste ju alltid för en tidning sådan som SEKLET bli ett krux.

I det nya skick som SEKLET nu presenteras blir det ännu mer utrymme för text. Det finns ännu mycket som är värt trycksvärtan — och material saknas inte. Formatet och utstyrseln kan också ge uppslag till nya impulser. Papperet kan på grund av det nya tryckförfarandet inte bli detsamma som förut, men det kan väl inte hjälpas. Vi måste följa med vår tid. SEKLET är en tidskrift som gärna vill ha en förankring i det förflutna, men som vill peka framåt.

Väl mött i nästa nummer, som kommer i början av december.

Red.

Sömnen såsom hälsokälla

Sömnen är icke endast en neutral avspänning. Den har även sin positiva uppgift. Under sömnen undergår kroppen en reningsprocess. Under sömnen sker en utrensning av "trötthetsgifter". Sedan kroppens maskineri blivit uttröttat, förmår ej kroppen tillräckligt utsöndra självgifter. Därför är sömnen nödvändig för hälsans bevarande. En längre tids sömnlöshet är ruinerande för kroppens hälsotillstånd och verkar ofördelaktigt, särskilt på hjärnan och nervsystemet.

För att denna reningsprocess skall kunna tillräckligt effektivt utföras är tillräcklig tillgång på frisk luft ett nödvändigt villkor. Då man betänker, hur illa det är ställt i detta avseende inom otaliga hem i vårt land, där flera personer ligga i samma rum, kanske fullt av tobaksrök eller utdunstning från svettiga kläder o.s.v. utan någon ventilerings, så är det icke underligt om människorna leva i ett tillstånd av ohälsa, nervositet och psykisk irritation.

Otillräcklig sömn medför således sjukdomsanlag, dels självgiftningar, vilka med tiden bli kroniska, dels mottaglighet för allihanda sjukdomar, både förkylningssjukdomar och epidemiska sjukdomar, varjämte förmågan att tillfriskna från sjukdomar nedsättes.

I gamla tider, då det var dåligt med lyset, måste människorna i huvudsak följa naturens anordning av dag och natt. Men alltefter-

som man erhöill konstgjord belysning och människorna hoppade sig i städer och stora samhällen, bröt man mot naturens anordning att skilja mellan natt och dag. Sovtiden förflyttades till efternatten och morgonen, vilket strider mot naturens ordning. Den mest vederkvikande sömnen erhålles nämligen mellan klockan 7 e.m. till kl. 12 midnatt. Detta är tiden för avspänning inom all naturen under solens bortgång. Efter kl. 12, då solen börjar att återvända, inträder hos allt levande ett nytt tillstånd närmare det vakna och verksamma livet.

Många arbetsfack äro i vår tid onaturliga med avseende på tidsindelningen, då nattskift och andra olämpliga tidsindelningar förekomma. Sådana oegentligheter neutralisera väsentligt fördelarna av förkortad arbetstid.

Det konstgjorda ljuset, som givit människan så stora fördelar, har hon gjort till en förbannelse i likhet med varje ny uppfinning. Hon har använt det för att kunna föra en nattlivare i nöjen, sus och dus eller icke nödvändigt nattarbete.

Under den normala sömnen äro även undermedvetna krafter i verksamhet för att tillföra kroppen hälsoimpulser. Sådana kunna understundom även ge sig tillkänna i drömmar, t.ex. såsom varnande förbud till utbrott av sjukdomsanlag. Ur sömnens och drömmarnas beskaffenhet kan i vissa avseenden hälso- och sjukdomsdiagnos ställas.

ATLANTIS

— myt eller verklighet?

Ingenjör Alexandersson fortsätter och avslutar här sin intressanta redogörelse för vad som hittills framkommit om sagoön, "som försvann på en enda natt". Två artiklar har tidigare varit införda. Senare skall vi återkomma med ytterligare någon artikel i ämnet.

Vilka geologiska bevis finns då för att Atlantis skulle ha existerat? Ja, även om vetenskapsmännen ännu inte enats om att kalla vissa tecken på något sådant bevis, så börjar man ändå alltmer inom skilda läger fundera över om inte mycket trots allt talar för sannolikheten av en stor kontinents existens ute i Atlanten, en gång i forntiden.

Redan 1898 då man lade ut en telefonkabel från Brest i Frankrike till Cape Cod i Amerika råkade man ut för en sådan påminnelse. Kabeln brast omkring 800 km norr om Azorerna och då man draggade efter den på 3100 m djup hade på draggen fastnat fragment av lava som vid undersökning visade sig vara kommen ur en vulkan som vid utbrottet legat rätt högt ovan havsytan. Avsvallningen av lavan hade nämligen ägt rum på land, detta visade den mikroskopiska undersökningen. Man kunde också fastställa att vulkanutbrottet hade skett för mindre än 15.000 år sedan. Fortsatta djuplodningar av Atlanten visade vidare att det finns en höjdrygg som sträcker sig på havsbotten i sydlig riktning från en punkt nära Irlands västkust, vid Azorerna går upp över havsytan och sedan böjer av mot väster under vattnet för att sluta utanför Syd-Amerikas kust i nöjd med Amazonflodens utlopp. Denna "Bergskedja" på havets botten höjer sig i allmänhet ca 2.700 m över havsbotten i övrigt men utanför Gibraltar steg havsbotten plötsligt på några km från 4900 m till 2900 m. Island hör också till topparna på denna bergskedja som man brukar kalla Delfinryggen. Denna formation är skulpterad som en väldig bergskedja på fastlandet med branta fjäll och djupa dalar och all erfarenhet säger forskarna att en sådan utformning kan den endast ha fått då den till övervägande del legat över vattnet. Forskningar som bedrivits av Sovjets vetenskapsakademis zoologiska institut har visat att den av amerikanska forskare upptäckta djupa kanjon på botten av nordvästra Atlanten måste vara fortsättningen på en del av det s.k. Paleogene flodsystemet som under tertiärtiden förband den nordamerikanska östkustens floder med västeuropeiska floder i trakten av Island. Denna kanjon måste ha bildats då området för den låg ovan vattnet på ett nordatlantiskt fastland, som sedan sjunkit till 3—4000 m djup, hävdar den sovjetiska forskningen.

Men det finns flera tecken. Djuphavsexpeditioner under ledning av bl.a. amerikanen Piggot och svensken Hans Pettersson har ägnat stort intresse åt denna del av atlantens botten. Genom att med stor kraft skjuta ner ett rör i havsbotten och sedan analysera inne-

hållet i den propp av sediment som fastnat i röret då detta hissats upp, kan man göra viktiga fynd. I en sådan sedimentpropp, tagen norr om Ekvatorn, utanför Västafrika på 3577 m djup, fann man att i bottenlammet, 5,5 m under havsbotten påträffades 18 olika sorter av sötvattenalger, men inga saltvattenalger. Där provet togs är havsbotten en höjdpåsar med en stor fördjupning. Här har tydligen legat en sjö som en gång var belägen på land eftersom algerna bildats i sötvatten. Sedan har både påsar och sjön med den sjunkit till över 3000 m djup. Här har vi ett av de säkraste bevisen för att Platons berättelse om den stora kontinenten ute i Atlanten var sann.

Två svenska forskare dr René Malaise och professor Nils Odhner har ägnat stort intresse åt frågan om denna kontinents läge och orsaken till dess undergång. I boken "Atlantis, en geologisk verklighet" lämnar de en epokgörande och ny förklaring till kontinentens och oceaners uppkomst och försvinnande. Orsaken är ytterst temperaturinverkan utifrån solen och inifrån jorden som i jordskorpan förorsakar veckningar, höjningar och sänkningar. Detta är den s.k. konstruktionsteorien. Malaise hävdar att Atlantryggen bildades under tertiärtiden genom att havsbotten uppvärmdes av jordvärmens och genom de övre skiktens utvidgning tvangs att vecka sig uppåt till dess detta veck som en kontinent höjde sig över vattnet. Den skulle komma att ligga kvar där under ca 40—50 miljoner år men sjönk sedan under inverkan av istidens kalla havsströmmar. Bottenproven har visat att på östra sidan av Atlantryggen finns glaciala avlagringar som förts dit med de kalla ishavsströmmarna under det att västra sidan har avlagringar som förts dit av varmare vatten, d.v.s. Golfströmmen. Denna ström bromsades alltså av denna rygg i Atlanten som en gång låg över ytan. Först då Atlantis sjunkit kunde vägen bli fri för Golfströmmen upp mot norra Europa. Då måste, som följd av detta, ett mycket varmare klimat ha utbildats där och nu är det av intresse att veta när en sådan klimatförändring verkligen ägde rum. Ty i och med detta får vi ju möjlighet att bestämma tiden för den Atlantiska kontinentens slutliga undergång. Forskningen har visat att en sådan markant klimatförändring i Nord-Europa ägde rum vid övergången till bronsåldern, d.v.s. omkring 2000 år f. Kr.

Platon nämner att Atlantis undergång skulle ha ägt rum omkring 9500 f.Kr. då atlantiderna, som tvingats lämna sin sjunkande kontinent, i stället strömmade in

över Europa och Afrika. Forskarna menar nu att Platon hade fel. Det måste ha varit betydligt senare. Däremot har ju hans positionsangivelse för Atlantis, som "liggande utanför Herkules stoder" d.v.s. Gibraltar, visat sig stämma rätt väl.

Det måste dock anses självklart att hela den atlantiska kontinenten sjönk givetvis ej hel och hällen på en gång, utan det var en jämförelsevis långsam sänkning, som dock då och då avbröts av katastrofer av vulkanisk natur som kanske gjorde att större delar ögonblickligen förintades. Men evakueringen av Atlantis skedde säkert under ganska lång tidrymd, med den ena folkvandringssvågen efter den andra och med den sista omkring 2000 f.Kr. Kanske stannade större grupper längre tider rätt nära det gamla hemlandet, slog sig ner t.ex. vid Nordsjökusten där de många hällristningarna på Skandiaviens strandklippor visar egenomliga båtar som har mycket gemensamt med de egyptiska faraoernas solbåtar och alltså antyder ett gemensamt ursprung. Kanske gav andra grupper som räddade sig väster ut upphov till de mystiska uppdykande indianska kulturerna i Nord-Amerika eller högt kulturerna i Mellan- och Syd-Amerika.

Den i början av vår översikt omnämnda invasionen av nordmän, Egypten under Ramses III:s regering kan hänga samman med sekundära folkvandringar som uppstått en tid efter det att de sista resterna av Atlantis sjunkit. Malaise har nämligen visat att så länge Golfströmmen hindrades av Atlantis-kontinenten att tränga fram till Europa låg också en varm ström söderifrån med fuktig luft in mot Nord-Afrika och sydvästra Europa. Men då Atlantis sjunkit och Golfströmmen bröt igenom barriären sopades denna varma ström bort av Golfströmmens jämförelsevis kalla gren, Kanarieströmmen, vilket medförde en allvarlig klimatförsämring i Nord-Afrika och Sahara förvandlades småningom till öken. Då tvingades de stammar som tidigare flytt från Atlantis — eller ev. frivilligt utvandrat — att på nytt långsamt draga österut där de omsider kom i kontakt med Egypten, med känt resultat.

Även om Atlantisproblemet på intet sätt ännu är löst, har dock den sista tidens forskning givit så intressanta resultat, som visat sig stämma så väl med vad sägner och sagor berättat att vi kan räkna med att detta problem en dag skall vara löst och därvid — som så ofta skett förr — visa att i sägner och sagor har vi ofta en ganska tillförlitlig källa till kunsäp om forntidens värld.

O Alexandersson

Några tankar kring Albert Schweitzers person och minne

Schweitzer var en andlig jätte. Som teolog, på orgelbyggnadets område, såsom Bach-kännare och -läkare framträdde han ofta som en kunnig och självständig forskare.

Med Albert Schweitzer bortgick lördagen den 4 september 1965 en stor människa, för så vitt vi ha rättighet att beteckna en människa med ett sådant eftermäle. Schweitzer var en lärd person. Sådana finnas ju många. Men doktorat i tre fakulteter, filosofiska, teologiska och medicinska, är sällsynt. Vi ha dock haft ett sådant fall även i vårt land, nämligen i doktor Björkhem. Man hade kunnat vänta även av honom en förblivande vetenskaplig gärning, men dels hade han mot sig hela den från sin tron i nutiden regerande "Vetenskapen", dels hade Björkhem ej den naturliga slagkraft att slå sig igenom, som var medfödd hos Schweitzer. Men Björkhems verk gror likväl så småningom tillika

Schweitzer framträdde såsom den främste kännaren och utövaren i Europa var såsom Bachkännare och även utövare av Bachmusiken. 4. Schweitzers praktiska storverk var hans arbete i Afrika såsom läkare och missionär bland infödingarna i den trakt av Afrika, där han både praktiskt uppbyggde ett sjukhusområde och såsom läkare förestod hela detta vidlyftiga företag.

Allt detta har varit en mans gärning allt intill en ålder av nitio år. Deh människan måste av naturen både fysiskt och psykiskt ha erhållit för allt detta speciella konstruktioner. Vi må ge akt om man kan finna att så är förhållandet.

I det foto, som vi bibringa, återfinna vi huvuddragen av de former, genom vilka själslivet och dess anlag i deras organ hjärnan återspeglas. — Vi finna huru partierna över ögat ha en starkt framträdande form, angivande hans starka observations- och iakttagelseförmåga, lokalkännedom. Sammanställd med den starka utvidgningen av tiningpartierna samt den mellersta och övre delen av pannan får vi den klart utbildade typen av konstruktion, färdighet i händerna, omdömesförmåga, sammanställning och bedömning av olika sidor såväl på det teoretiska som på det praktiska området. Den starka utbildningen åt tinningarna anger även den musikaliska förmågan. I samband med föregående, den självständiga forskaren och utövaren på detta område. — Den starka utbildningen av sidorna över öronen anger den handlingskraftiga, verk samma naturen, som inte kan stanna i teoretiskt spekulerande utan måste omsätta sitt vetande i handling. — Men så finns här i denna natur en egendomlig motsättning — det var väl att den fanns — den svagt utbildade hakan, det veka draget kring munnen. Utan detta skulle han aldrig blivit Bachspelare, ej heller gått till Afrika såsom läkare och missionär. Det har funnits en motsättning i detta psyke, som måste ha gjort sig gällande mången gång så starkt, att hade han inte hållit fast vid sin ideella och kristna tro och förtröstan, så hade han aldrig kunnat hålla sig uppe. Det vitsordas också en viss motsättning, då han klandrats för att han med en som somliga tyckt alltför stark pondus uppträtt mot infödingarna — hur skulle det väl ha gått, om han inte haft denna! Man märker, den övre delen av huvudet regerar över den nedre, själsstyrkan råder.

Även en människa, som av naturen utrustats med de yppersta möjligheter, måste använda, vårda, följa deras vägar. Det finns även sådana, om också inte så ofta som människor tro, som aldrig nå en användbar utbildning av de medfödda, möjliga anlagen. Sådana personer som Albert Schweitzer verka sporrande på unga personer, som sträva att utnyttja de högre egenskaper som naturen förlänat dem.

V. Vallberg

SJUKDOMSORSAKER

Orsakerna till sjukdom kan vara många
Här nämner artikelförfattaren några

Sjukdomsorsakerna äro legio. Det är inte heller något så vidlyftigt som att tala om "orsakerna" vi nu bege oss in i. Vi söka blott att väcka uppmärksamheten på några få orsaker för att man må så vitt möjligt söka att undvika dem.

1. Vilka äro orsakerna till epilepsi? Kan epilepsi undvikas? Det finns en nedärvd form av epilepsi. Denna kan undvikas endast därigenom, att barn ej bli födda av släkt med detta arv. Denna form har man också sökt undgå genom äktenskapsförbud för person med detta arv. Denna form är dock ganska sällsynt i förhållande till hela antalet av epilepsi. De allra flesta fall av epilepsi bero på stöt i bakhuvudet, så att balansnerven skadas. Balanssinnet är beläget till vänster från örat baköver. Till vilken farlig värld har ej barnen kommit! Hur lätt sker inte just ett svårt fall, som skadar bakhuvudet! Sådant olycka kan ju inte alltid förhindras, men det är ju dock av vikt att känna till förhållandet. Det inger alltid ett aktgivande och försiktighet samt vad som är av vikt, att om olyckan sker, genast kunna mota dess ödesdigra verkningar. Att bota epilepsi är numera förbjudet för lekman. Men att förebygga den tycks inte vara förbjudet. I varje svenskt hem borde finnas Arnica D6 samt Arnicatinktur. Finns dessa medel till hands vid ett olycksfall av den typ, som nyss nämnts, så förebygges med nästan osviklig säkerhet så svåra följder som epilepsi, om även stillhet iakttages. — En hårdare stöt i bakhuvudet kan emellertid åstadkomma även andra svå-

ra verkningar, t.ex. blindhet. Detta kan ske, om stöten träffar mitten av bakhuvudet, så att blodutgjutning sker i det innanför liggande syncentrum. Jag känner till två sådana fall hos gossar, men eftersom homeopatisk behandling i både fallen inträdde inom ett par tre veckor efter skadan, så upplöstes blodsamlingen, så att blodet ej hann levra sig och stelna, varför synen återkom.

2. En annan svår sjukdomstyp, framkommen, om det sker hos unga människor, i nästan alla fall genom stöt, är sockersjukan. Det kan vara en stöt eller ett ofta upprepat tryck, som träffar bukspottkörteln, således på höger sida under bröstbenet. Eller det kan bli en häftig skakning genom ett fall, som träffar ryggen på motsvarande område, eller det kan vara en stöt i huvudet, så att nervförbindelsen med bukspottkörteln skadas. — För att söka förebygga så svår verkan av ett olycksfall bör fullständig vila och stillhet iakttagas så långt möjligt under flera dagar samt även där Arnica, helst därjämte även Phosphorus. Måste Insulin tillgripas, så bör det ske i minsta möjliga dos, emedan eljest bukspottkörteln helt upphör med sin verksamhet.

3. Till sist måste vi tänka på att undvika förgiftningar. Hur skall detta vara möjligt? Man måste i första hand lära sig att veta och förstå vilka gifter vi är utsatta för. Vi har sökt att i Seklet upplysa om sakerna, men det behövs en ständig påminnelse och ständigt upprepad undervisning. "Djävulsdansen" torde vara den bok, som klarast avslöjar i vilken giftvärld

vi leva. Vore det bra så, att det funnes vilja till liv hos det svenska folket, så skulle sådana tidningar som Seklet, Hälsa, Vegetarianen spridas bland vårt folk i tredubbla upplagor. Det gäller just att uppväcka denna vilja till liv inte bara för de redan födda utan ännu mer då det gäller ofödda släkten. — Jag skall här bara ge en liten vink om hur fördolt farliga gifter möta oss dag för dag utan att vi ana det och utan att vi omedelbart bli sjuka. DDT t.ex., Vätekolsderivat av andra närbesläktade arter. Vi möta dem i allehanda jordbruksprodukter, vi möta dem i färger i konditorivaror, i våra kläder, i väggarna i våra hus och i möbler. Till nämnda område må även nämnas Cuprinol. — Vad männe dessa saker ha för verkan? De verka långsamt men säkert medförande allmän trötthet, slöhet och på samma gång oro, osäkert minne, själsfrånvaro, försvagad syn för att nämna en del av de allmänna symptomen. — Vad fluoriseringsen av vatten åstadkommer bör väl vara känt av var och en, som har något intresse för vad som allmänt diskuteras. — Verkan av konstgödseln bör ju ej heller vara okänt. — Och så till sist bara en fråga: Kan de i en mängd former från livets första månader och sedan oupphörligen i olika former förekommande inympningar av för människans blod och cellivet främmande ämnen, kallade vacciner, medföra några risker för den enskilde och för släktet? Jag bara frågar och ber varje logiskt tänkande människa att själv försöka giva svaret! V. V.

med insatser av andra på det parapsykiska, andliga och religiösa området.

Schweitzer var en andlig jätte, varom hans arbete av ovanlig kvalitet och betydelse på följande fyra områden ge tillkänna: 1. Som teolog utförde han före trettio års ålder bl.a. ett stort teologiskt arbete under titel: "Geschichte der Leben - Jesu - Forschung". I detta verk hade han samlat slutsatserna ur genomforskandet av 2.000 verk om vad olika forskare haft för omdöme om Jesu person och de evangeliska berättelserna. Av Schweitzers slutsatser må särskilt bemärkas, att han finner att få av forntidens personer ha starkare historisk bakgrund än Jesus i evangelierna. — 2. Nästa område, där Schweitzer gjorde sig känd såsom sakkunnig med självständig forskning, var på orgelbyggnadets område. — 3. Nästa område, där

Jag vet

"Jag vet" — det är titeln på en bok av fru Astrid Gilmark, Nybloms förlag, Uppsala, 11:75. Fru Gilmark är känd från sitt sympatiska framträdande i TV. Det område, som hon där belyste, är närmare klargjort genom de många personliga erfarenheterna, som här meddelas för både dem, som erkänner dem och för förnekarna. Hur förnekelse är möjlig inför alla de livsupplevelser och erfarenheter, som gjorts alltifrån forntiden till vår tid, är svårt att fatta, men man måste konstatera, att så är verkligen förhållandet. Hur kan förnekarna hålla ut, hur kan de göra sig gällande? Jo, genom slagord. Det är visst och sant att de kraftfulla argument, som förnekelsen har att göra sig gällande med är vissa slagord, såsom "spöken" eller för att nämna ett ord på norrländska med samma betydelse — "skrämta". — Är det verkligen så, att från denna världen bortgångna människor under stundom ger sig tillkänna för här levande? Jag kan erinra om, att forskaren Winkelmann på detta område beräknar den positivt inställda litteraturen till 60.000 band. Hur många vetenskapliga försök finns det på motsidan? Och i den mån de finns hur är det med deras sakligh? Är det väl möjligt att bortförklara vad som t.ex. anföres i fru Gilmarks bok? Det skulle väl då vara med sådana metoder,

Forts. på sid. 6

Sett, hört och tänkt från Utsiktstornet

Då psykoanalysen i vår tid blivit ett system för bedömning av den enskilda människans personliga typ och utveckling, upptäckandet av dess personliga svårigheter och behov, så är det säkerligen lika nödvändigt att lära känna de psykiska formerna och behoven i "Tidens", man kan säga den typiska nutidsmänniskans förhållanden.

1. Ett område, där den psykiska bedömningen i allmänhet bör ägnas den största uppmärksamhet, är talet, språkområdet. Det synes, som om varken psykologien eller pedagogiken ägnat tillräcklig forskning på detta område. Vi skulle här kunna följa utvecklingen av de olika språken, deras förvandlingar från forntiden tills nu. Vi skola finna i huru hög grad de sociala förhållandena, ställningen av de enskilda eller hela folkets frihet eller beroende har satt sitt mönster på språket både i dess utformning och uttal. Vi må förbigå flydda tider och de vidlyftiga och betydelsefulla rön, som vi där kunna finna. Vi må här hålla oss till nutiden.

En sak, som vi i första hand lägga märke till är det otydliga uttalet. I denna otydlighet ligger

ofta en stamning. Detta gäller i synnerhet skolbarn. — Här stå vi inför en fråga, som ovillkorligen kräver ett svar, inte bara av en enskild uttan framför allt av dem, som ha skolpedagogiken om hand. — Stamning uppkommer i allmänhet, såsom är känt sedan gammalt, framför allt av två orsaker, dels rädsla, varvid tvenne orsaker komma i främsta rummet: skräck för något djur, särskilt en plötslig skrämsel för en framrusande hund, eller skrämsel genom föräldrar, oftast berusad fader, eller förr åtminstone våldsamt uppträdande av lärare, även förföljelse eller annan sadistisk behandling av kamrater. — Stamningen kan ta sig uttryck i svår och tydlig stamning eller endast i vissa former av otydlighet.

Vad otydligheten i uttalet beträffar, så kan detta föräledas av stor brådska, överansträngning eller psykisk självsvåldighet, där barnet i skola eller hem aldrig fått lära sig tukt och ordning.

Vad vår tid beträffar, så är det nu berörda fenomenet alltför tydligt för att kunna förnekas. Man behöver inte bara hänvisa till barnaåldrarna, hem och skola. Man

Forts. på sid. 6

Kvinnan inför kristendom och hedendom i det romerska riket

Det finns tre olika ställen i Pauli brev, där det ordas om kvinnans underordnade ställning både inom äktenskapet och inom den kristna församlingen. Såsom jag gång på gång betonat tillhört dessa ställen inte det ursprungliga brevet. De äro inskjutna av någon som avskrivit breven och som inte kunnat frigöra sig från den judiska eller den hedniska uppfattningen av kvinnans natur och ställning. Jag kan inte här genomgå hela saken, men det kan vara nog att bedja läsaren härav att i Kor. 14 utesluta verserna 34—36, så finner Ni hur versen 33 finner sin fortsättning i 37 — alltså äro de mellanliggande verserna inskjutna. Det finns enkla saker, som varje människa borde begripa, men de som ha svårast att fatta dem är de "höglärda".

Hur var då kvinnans ställning verkligen inom hedendomen, väsentligen även inom judendomen, och hur inom den kristna kyrkan? Jag lämnar en kortfattad framställning av densamma i huvudsak som ett sammandrag av kyrkohistorikern Gerhard Uhlhorns redogörelse. — Beträffande judendomen behöver jag endast hänvisa till att om en man ville skilja sig från sin hustru, så behövde han endast giva henne ett skiljebrev; om en kvinna begick äktenskapsbrott, skulle hon stenas — om en man begick äktenskapsbrott, så var det inget sådant, han tycktes ostraffat ha rätt därtill. Med avseende på hednavärlden må följande betänkas.

Hos grekerna var kvinnans ställning ofta densamma som slavinnans, om detta också inte kan sägas såsom något genomfört system. Hos romarna hade hon en friare ställning, men hon var dock rättslös gent emot mannen. I en sådan värld inträdde kristendomen. Det var ej lätt att ändra på sådana invanda åskådningar och praxis, såsom vi kunna se just av de ovan anförda i N. T. inskjutna styckena av personer, som inte kunde växa in i den kristna uppfattningen.

Det kom en tid längre fram i medeltiden, då det ogifta ståndet ansågs ha en förnämligare ställning i moraliskt och religiöst avseende än det gifta. Så var det emellertid icke under den äldsta kyrkans tid. Tvärtom erhöi äktenskapet just genom kyrkan ett värde och en ställning, som det eljest ingenstädes haft, inte ens bland de nordiska folken. Äktenskapet var förordnat av Gud. Därigenom fick det sin helgd och kvinnan blev i äktenskapet jämställd med mannen. Äktenskapet ingicks inom den kristna församlingen. Där gällde Pauli ord, "i Kristus Jesus är varken man eller kvinna", människor av olika värde. — Om äktenskapet säger Clemens av Alexandria: "Äktenskapet är en skola, där äkta makar få tillfälle att uppföstra såväl sig själva som sina barn för evigheten. Familjen bör vara en avbild av kyrkan, ty säger Herren, där två eller tre äro församlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem". — Att fullständigt bryta mot vad som i släkte efter släkte inplantats och som skett

utan någon större kritik, var dock inte så lätt sak att inte några spår därav skulle återfinnas även inom kyrkan. Men det ger oss ingen rätt till att betrakta sådana ord såsom "Guds ord", gällande för alla tider.

Vi må till sist höra vad Paulus verkligen har sagt om äktenskapet: Efes. 5:21: "Underordnen eder varandra i Kristi fruktan. Vers 25: "I män älsken edra hustrur, såsom Kristus har älskat församlingen och utgivit sig själv för henne, 26 till att helga henne genom att rena henne medelst vattnets bad, i kraft av ordet. Ty så ville han själv ställa fram församlingen i härlighet och utan fläck och skrynka och annat sådant; fastmer skulle hon vara helig och ostrafflig. Vers 32: Denna hemlighet, som ligger däri, är stor; jag säger detta med avseende på Kristus och församlingen". — De verser, som ligga emellan de anförda, äro tillsatta av någon kläpare och strider emot de anförda på grund av deras inre natur och grövre uppfattning. Man må ej på grund därav att på tre ställen, där Paulus talat om kvinnan och äktenskapet, någon annan gjort tillsatser, draga slutsat en, att dylikt förekommer oupphörligt i N. T., tvärtom är det förvånansvärt att det sker så sällan. Därav bestyrkes vördnaden för skriften, isynnerhet för evangelierna. Att inskjutningarna skett just på de ställen, där Paulus talar om kvinnans ställning i äktenskapet, vittnar om hur svårt det var för vare sig jude eller hedning att lämna sin förut invanda uppfattning.

V. V.

TROLLPACKOR har de funnits?

Det fanns en tid, då det var förenat med fara att äga hypnotisk eller mediumistisk gåva. Men det kunde också bli ett förhållande, som förde till upphöjelse. Det berodde på, om man medels förekomsten av dessa gåvor blev hänförd till trollkarlarnas och trollpackornas krets eller till helgonens. Det kunde ju delvis bero på ens egen inställning och uppförande, men det kunde också helt och hållet bero på vad man kallar tur.

Det fanns två olika typer av "hexor", omedvetna medier, magnetiska personer, eller med konstlade medel framkallade företeelser.

Vi skall här återge ett exempel på magnetismens förekommst. Det är särskilt hos unga kvinnor, som dessa företeelser har benägenhet att framträda. Vi återger här en berättelse om ett sådant fall: Torsdagen den 15 januari 1846 framemot 8 på aftonen var den då fjortonåriga Angelika Cottin och tre andra flickor sysselsatta med att väva silkesvantar. Plötsligen började det järneksbord, som tjänade till att sammanhålla silkesstrådarna, att rubbas och flyttas från sin plats, detta oaktat att alla sökte kvarhålla det på dess plats.

För oss, som är födda ett stycke in i det förra århundradet, är orden härövan välkända. Och nu har vi kommit ända fram till "Enhetsskolan". Hur denna skola skulle kunna anordnas var ett problem för mig, på vilket jag tänkte mycket vid 12—13 års ålder. Jag hade nämligen genomgått folkskolan och likväl kom jag in endast i första klassen i läroverket, om också den andra terminen i denna, men hade likväl måst läsa några stycken tyska extra. Nu blev det en fråga, på vilken jag grubblade att söka konstruera ihop en ny skolförmen; men inte kunde jag tänka mig, att ett språk skulle kunna börjas redan i folkskolan — jo, möjligen som frivilligt. Inte kunde jag tänka mig skoltiden utökad från 12 till 16 år. Inte kunde jag ana någonting om skolskjutsar.

Men vad varken jag eller någon annan kunde tänka sig på den tiden, det har skett. Och nu kan man åter fråga om framtiden. Hur ser skolan ut om 12 år? Vårt skolväsende är byggt på skolskjutsar. Har man de möjligheterna om 12 eller 20 år? Det är inte värt att radera de gamla skolhusen, man vet inte vad som kan hända!

Men vi går tillbaka till min barndomsskola. Ett litet skolrum, som syntes mig så stort! Endast tre bänkar, men långbänkar, i vilka sju stycken kunde sitta i var bänk. Och vad minns man av vad vi lärde där? Jo, det är mycket intressant, men inte bara det utan mycket — lärorikt! Vad jag minns är just det lärorika. Nästan allt annat är dimmigt, men jag skall återge ett par exempel på vad som fastnat i minnet: fabler, småvers och barmhärtighet. t. ex. "Paddan och tjuren", "Hunden och köttstycket", "Bonden och ollonet", "Strax, strax

"Småskolan" och "Storskolan"

är icke nu" — en person som ständigt uppsköt allt vad han skulle göra, även att brandförsäkra gården, som bäst det var brann upp. Den berättelsen har jag haft god nytta av. Och så skall jag återge ett par minnen:

"I en trädgårdstappa flög ett beskäftigt bi och sög honung, saft ur alla blommor

"Gift i mången blomma är", sade vattnarinnan där, "och du suger alla blommor." — "Ja", var lilla biets svar, "men jag lämnar giftet kvar."

Tre gyllene regler

Flitig var, och du skall vinna hälsa, munterhet och bröd! Vägen till din hydda finna då ej ledsnad eller nöd.

Men låt ordning taga vara på vad fliten samlat har! Var betänkt en skärv att spara för din sena ålders dar!

Och var from, det är det sista, första utav alla bud, ty om världen all vi mista hava vi dock allti Gud.

Nu är det, som jag minns från småskolan, just sådant, som är nästan uteslutet vid undervisningen i nutidens skola, nämligen moraliska bud och krav liksom religiösa bud och krav. Jag skall ej göra några vidlyftiga resonemang om den saken, jag bara uppställer ett par frågor: Hur är det möjligt att föräldrar finner sig i att skicka sina barn till skolor utan moral och religion och utan disciplin? Och hur är det möjligt att lärarkåren inte kräver starkare att få tjänstgöra i en skolförmen med disciplin och moral? All verklig moral med auktoritet måste vi ha på gudstro. — En pedagog sade: "Giv mig de sju första åren av en människas liv, så må de andra ta resten" — ett mycket överdrivet ord, som gömde en kärna av sanning. Freud hade en orimligt ensidig uppfattning av människan, men han hade en kärna av sanning, betydelsen av barndomens intryck.

Med avseende på skolskjutsar så fick jag, just sedan jag skrivit föregående, se i DN om skolskjutsar i Dorotea i södra Lappmarken, att barn skulle ha 15 mils skolskjuts per dag. Uppgifterna där måste vara ofullständiga, ty skulle barnen, som där uppges, skjutas från Rajastrand i Jämtland, så får barnen därifrån fram och åter ytterligare nära 10 mil, dvs närmare 25 mil. Denna skolskjuts kommer att gå förbi 6 byar, som hade sina egna skolor för 40 år sedan. Är då alla dessa skolor nedlagda? Eller hur skall saken förklaras? Förklaringen heter "Enhetsskolan" samt — avfolkningen! Då för 155 år sedan Risbäcks kyrka byggdes 7 1/2 mil från Do-

till saken, hade ju sedan ingen betydelse, ty saken var avgjord genom — en kommitté!

Sådana företeelser som det ovan skildrade förekommer då och då. I vår jäktade och brådmogna tid med onaturligt levnadssätt tycks dock knappast så mycket av naturligt livskraft kunna åstadkommas i människans eteriska väsen.

Förut nämndes att det fanns i häxväsendet även en form, som med avsikt framkallades. Därom framdeles.

V. V.

rotea så byggdes där en ganska stor kyrka, ty, menade byggmästaren, här kommer med tiden att bli så mycket folk, att det behövs en stor kyrka. Förutsägelsen slog fel, ty jord och skog såldes (skänktes) till största delen till skogsbolagen. Så stäcktes utvidgning på det hållet. På statens områden börjades anläggning av kronoterp. Men eftersom dessas anläggning bestämdes av jägmästarna, så blev de dels förhindrade, dels med avsikt undermåliga. Nu är de nedlagda. De är ersatta av bostäder för årsanställda arbetare utan jord och hemarbete, en långtråkig tillvaro för hela familjen. I en ännu otryckt bok, "Sveriges bönder i svensk dikt" har jag närmare redogjort för en del av dessa förhållanden.

V. Vallberg

Dikter

"Glimtar i Sökarluset", dikter av Maria Ekman. Rundqvists bokförlag, 10 kr. Med dessa förklarande ord vill jag anmäla en bok, som ligger på ett i vår tid mycket otacksamt område. Författarinnan är icke okänd varken som föredragare eller författarinna. Hon har strött ut sina dikter i tidningar o. s. v. Av de 700 hon skrivit ner har hon här samlat 39. Det är resultat från en 83-årig levnad.

När jag erhöi denna diktsamling erinrade jag mig ett arbete, som jag påbörjade för mer än 40 år sedan, nämligen att åstadkomma en antologi, som skulle få namnet "Den okända Sängen". I alla antologier, läseböcker o. s. v. fann man om och om igen samma namn och t. o. m. nästan samma dikter. Jag ville samla dikter av författare och författarinnor utan namn i antologier o. s. v. Men — där var inte möjligt att sätta någon gräns så snäv att utgivning var tänkbar. Det skulle ha blivit ett verk med minst hundratalet dikter. Hopplöst i vår tid! Men för hundra år sedan, då kunde verkligen stora samlingar ges ut. 1800-talet var den svenska skaldekunstens århundrade. Vad är vårt århundrade i detta avseende? Vårt århundrade utmärkes av "Dagens Dikt". Sett från denna synpunkt, så skulle den här anmälda diktsamlingen snarast vara ett eko från förra århundradet, således inte bara några suckar om sina egna själsslågor utan någon poetisk form, utan formad vers, som kan sjungas och deklameras. Och därtill kommer något ytterligare utmärkelsetecken — dikten innehåller tankar. De är sålunda inte bara en utgjutelse av tillfälliga misstämningar över den här världen. Det finns hopp och tro på en värld utom denna värld. Därför är inte heller denna värld utan mening och uppgift. Skulle jag skriva en antologi eller hade jag till uppgift att välja "Dagens Dikt", så nog skulle ett och annat ur denna diktsamling följa med.

V. Vallberg

Sten Frödin — den svenske frenologen

Det var någon gång i början av 20-talet, som jag vid ingången till Centralhotellet i Sundsvall såg en annons om mottagning för frenologisk undersökning under tecknad med namnet **Sten Frödin**. Det var något för mig, som sedan långt tillbaka intresserat mig för frenologien. Jag hade nämligen inte blivit så fördummad genom studier, att jag trodde, att hjärnan såsom instrument för våra själsegenskaper saknade all organisation av dessa. Såsom instrument för våra sinnesorgan har den ju bestämda områden för varje särskild verksamhet. För en människa, som inte bytt bort det sunda förnuftets omdöme, förhåller det sig naturligtvis på samma sätt med själsegenskaperna. Jag hade ju också läst en liten bok av själva Gall och från Tyskland för några år sedan köpt en liten lärobok om denna konst.

Alltså samlade jag mina fem barn som fanns i närheten och infann mig hos Frödin. Jag måste ännu i dag uttrycka min stora beundran för hans utomordentliga förmåga att sårtolka oss alla sex efter de skiftande olika anlagen. — Att i grova drag tolka psyket frenologiskt, det kan de flesta med normalt själsliv lära sig, men att få fram de finare konturerna, smådetaljerna, det tillkommer endast mästaren. Jag har vid mina studier av litteraturen på området funnit åtminstone tre personer, som tydligt i hög grad ägt denna förmåga, en samverkan av snabb iakttagelse, syntes och intuition samt

de rätta språkliga uttrycken. Varför frenologien så envist förnekas har sin orsak icke oväsentligt däri, att det inte står i vars och ens förmåga att helt naturligt fatta dess hemlighet. För mycket av teoretiska, på abstraktioner eller yttre mekaniska iakttagelser anlagda studier avtrubbar den intuitiva förmågan.

Frödin reste omkring till en mängd orter i landet och utövade sin konst för många människor till direkt nytta genom personligt begripande av sina egna personliga gåtor och ännu fler genom insikt i människans psykiska konstruktion och naturliga skapelse. Frödin rönt naturligtvis förnekelse och motstånd. Det svåraste måste ju ha varit att själv äga en säker kunskap på området, dag för dag beprövat och bevisat, men att trots detta bli utpekad av på andra områden studerade personer såsom vore han en charlatan, som för omkring i landet för att genom bedrägeri skaffa sig pengar. För den sortens behandling stod ju tidningarna öppna i främsta rummet. Men det fanns en annan sida av saken. Frödin hade intyg av tusenden ur alla samhällsklasser och kunigheter om den noggrannhet med vilken han tolkat deras psyk. Och ännu fler voro de, vilkas röst aldrig hördes i det offentliga, men som hade tillräcklig erfarenhet av metodens sanning. Jag har själv träffat kanske ett par tiotal, som alla intygat detsamma, en riktig diagnos. Jag har bland alla endast funnit en, som visserligen inte förnekade

saken, men som ändå inte ville medge att han sagt något av vikt — jag förstår eller hörde mellan orden — att Frödin hade sagt honom hur dan han var. Det var en egenskap hos Frödin att han kunde säga rent ut till somliga deras negativa sidor. — Jag frågade honom en gång, om han inte hade en del egendomliga upplevelser och erfarenheter. Han berättade bl.a. följande. Han hade i Norge besök av en grobianisk kvinna. Han beskrev henne, som han tyckte ganska klart även hennes sämre egenskaper. När han gjort detta, sade hon med en säregen min: "Kan inte herr Frödin också säga någonting dåligt om mig?" — "Jo, Ni är en särdeles härsklysten och hänsynslös person. Det är inte lätt att vara tjänare hos Er. Är Ni gift, så måste Ni ha ett kräk till karl. Ni skulle lämpligast vara utkastare på ett tredjeklassens kafé". Hon blev så arg, så hon höll på att flyga på honom. — Dagen därpå fick han veta, att hon innehade ett sämre kafé och var känd som han beskrivit.

Frödin dog 55 år gammal. Hade han levat och fortsatt ännu några år, så hade ingen vågat att antasta varken honom eller frenologien. Han är den ende, som i någon större omfattning utövat denna konst i vårt land. En svensk-amerikan, Ljungqvist, som studerat konsten i Amerika, besökte Sverige, men fick ingen framgång. Indirekt fick han det dock, ty han gav Frödin impulserna.

V. Vallberg

Kolonisation:

Skogarnas värde stiger

Det hade skett kolonisering av Norrland. En stor del av den jord, som tillhört kronan, hade skänkts till enskilda. Det var den bästa jorden. Somligt, där ingen nybyggelse skett, där bibehöll staten skogsmarkerna. Det var det sämsta, som hade blivit över.

De stora skogsvidder, som tilldelats befolkningen, hade inget större värde. Ingen fanns, som köpte skogen, och nybyggarna behövde ju inte stor bit för egen del. Men, de kom snart, de som ville köpa. Det bildades skogsbolag och det framkom enskilda, som köpte upp skog (baggbölare). De byggde sågverk, de tog upp flottleder. Sålunda började de att köpa skog av bönderna för abnormt låga priser. Skogen hade knappast något värde för bönderna under dessa förhållanden. Hur mycket mer var det inte att få ett eller annat tusen för alltsammans. Själv kunde man sitta kvar på jordbruket som arrendator och få litet biförtjänster genom fiske, jakt och skogsarbete. Och snart var kommersen i gång. Nybyggarna, d.v.s. de självägande bönderna, sålde sina hemman för priser, som var kanske bara hundradelen emot vad de kunnat få några år därefter, om de haft dem kvar. — Bönder, som hade haft sina hemman kvar, kunde erhålla rikedomar ur sin skog, om de kunde sköta lättkomna pengar. Det fanns även sådana exempel, om det också inte var det vanliga. — Eljest kunde det t.ex. gå till så här: En bonde sålde sin treårsstämpling till bolaget för

75.000 kr., för ner till bolagskontoret för att hämta pengarna, fick dem, bjöds på en storartad middag tillsammans med herrarna. Där fanns både vin och snaps och konjakt. Det blev också kortspel. Bonden kom hem utan en enda krona av sina 75.000. Han hade "spelat" bort dem. Vem kunde rå för det, att han haft en så enorm otur! Två gånger gick det på samma sätt. Eller man gjorde stadsresor, som kostade några hundra kronor eller kanske tusen, ty det fanns pengar hos somliga. Med sina tiotusenden ur skogen. Och så kom bilarna. Somliga måste ha varje nytt, finare märke. o.s.v. — Egenomarna såldes i allt raskare tempo, till dess att Norrlandslagarna tack vare borgmästare Lindhagen satte stopp för vidare försäljning till bolag. När den lagen kom till stånd, så hade man räknat ut, att om försäljningen inte hade kunnat hejdas, så hade inom 25 år inga självägande bönder funnits kvar i Norrland.

Nu har Norrlandslagarna åter upphävt med avsikt att det fria uppslukandet av de självägande skall fortsätta. Hur lång tid kan det nu dröja, innan de fria, självägande jordägarna är alldeles uppslukade i Norrland? — Och — den redan uppodlade jorden läggs igen med odlingen av skog! Så blir allt väsentligt jordbruk utplånat i Norrland, ty "jordbruk går inte i Norrland".

Man har dock även gjort ett försök med en ny form av kolonisering på några ställen i Norrland. Därom i nästa avdelning.

De homeopatiska medlen

Allopatiska mediciner används numera i så hög utspädning som ända till 1:10.000. Detta motsvarar homeopatiskt D4. Den senare är dock av helt annan natur än den förra. Den förra utgör en blandning, men den senare är "potenserad", dvs. en inneboende kraft är lösgjord. Vi kan kalla denna kraft den eteriska strålningen. Denna kraft lösgöres alltmer ju flera gånger en potensering sker, dvs. allt större fördelning och därmed allt flera gånger förnyad potensering. Vilken förändring sker härmed med avseende på medlets verkan? På den punkten har man stått frågande och knappast haft annat svar än vad erfarenheten givit. Och erfarenheten har svarat att i vissa fall ha de högsta potenserna den mest avgörande verkan. Vi ha där kommit utom någon vanlig materiell verkan. Vi måste där söka förklaringen i krafter, som tillhöra ett område, som vi kalla "den eteriska strålningen". De här lösgjorda krafterna verka således inte direkt på människans kroppsliga organ utan på de nerver, som reglerar organet, och denna verkan på nerverna är av annan natur än mekanisk verksamhet med materiella medel. Vi komma här till vad som tillhör människans "aura" eller "eterkroppen", "fluidalen", olika namn på människans andra jag.

Den verksamhet, som vi här tala om, tillhör emellertid inte bara

homeopatiska högpotenser. Vi ha där kommit till samma område, dit tankens makt hör. Denna tankens makt ha vi i suggestionen, i hypnotismen m.m. Hur går det t.ex. till vid blodstanning? Där kommer en människas tanke och vilja i förbindelse med dens "undermedvetande", efter- eller astralväsende, som blöder. Här sker en samverkan och vad som eljest kan erfordra timmar för hämning av blödning, försiggår här inom några sekunder, tillförandet av kalk, sårets hopdragning m.m. — En motsvarighet härtill ha vi i den homeopatiska medicinens verkan, isynnerhet de höga potenserna, därmed är inte sagt, att man skall i allmänhet använda höga potenser. Dessa böra användas med urskillning och ofta endast i kroniska fall. De lägre vid allmän förbättring av tillståndet samt vid akuta fall. Vid för mycket intagning av höga potenser inträder en immunitet, dvs. överksamhet hos de hom. medlen. Att t.ex. bota en ansiktsnevralgi med ett enda homeopatiskt pulver, det kan ske och har skett endast med en högpotens, men kan ej ske med lågpotens. Men blodförbättring kan inte ske med intagning av högpotenser ett par gånger. Där erfordras lägre potenser dag för dag en längre tid.

V. V.

Strålningen — ett obeaktat naturfenomen

När man fått upplysning och erfarenhet av strålningens natur och företeelser såväl i naturen i allmänhet som särskilt inom människovärlden, då blir det, som om ens uppfattning av hela vår tillvaro fick en förklaring och många dunkla gåtor förlorade sin oförklarlighet. Sådana vittnesbörd har man hört från många människor. Ja, mycket, som vi allt ifrån vår barndom upplevt, blir genom vår kunskap om strålningens betydelse förklarat och befunnet vara en naturföreteelse t.o.m. på området av det mänskliga psyket.

Strålningsfenomenet genomgår all naturen. Många förhållanden både inom och utom människovärlden blir förståeliga genom förhållandet mellan den positiva och den negativa strålningen. Förhållandet mellan lärare och lärjungar vid skolorna t.ex. framträder här med en förklaring av stor betydelse. Somliga människor reagerar starkt inför en motsatt strålningstyp. Så uppstår ett starkt osympatiskt förhållande eller det kan vara ett alldeles motsatt förhållande, stark sympati. Särskilt är kvinnor ofta mycket beroende av dessa "makter". Personer med dessa anlag har ej särdeles lämplighet som lärare, då de har medfödda anlag för partiskhet. Kommer de likväl i livet att intaga en lärares plats, så är det av största betydelse att de själva kommer till insikt om denna ensidighet och att rätt kunna be-

döma densamma som ett naturanlag, som bör regleras — förståendet av saken är redan förutsättningen för korrigeringen. — Så finner vi förklaring på många av livets områden, t.ex. inte minst inom äktenskapet. Om man finner förklaringen såsom naturanlag, så blir det ju en mer mildrande förklaring, än som annars brukar ske, då var och en finner den andra såsom "odräglig", vrång och oersonlig — att förstå är att förlåta.

Det finns personer, som nästan alltigenom i livet haft "oturen" att träffa endast osympatiska, dåliga människor. Det skulle vara, om inte en lättnad, så åtminstone en behövlig förklaring, att orsaken ligger i deras egen natur. Deras egen personliga typ, vi kan säga strålningstyp, passar sällan ihop med andra människor. — Andra återigen "ta hela världen i famn", de ha lätt att komma i kontakt med andra på ett positivt, sympatiskt sätt. Det kan ju ha sin fördelaktiga sida, men den har, som lätt är förståeligt, även sin motsatta. Jag har själv haft det där positiva förhållandet, men ett och annat möte har varit rent negativt redan från början. Jag har funnit, att det har varit starkt negativt och i allmänhet direkt materialistiskt anlagda personer, ja, som av naturen haft dessa arvsanlag. Det är också en kunskap, som förmildrar vårt omdöme om dem, som kan vara oss osympatiska. Men

— här inträder en egendomlighet, att just, en människa med dessa motsatta anlag ofta haft stor benägenhet att söka ens umgänge och dryfta olika problem motsatserna. Det finns människor, som vilja "tro", men som har svårt att tro, beroende dels på naturanlag, dels på ovilja att offra och erkänna vad som tron fordrar. Här kan man påminna om ordet: "Den mindre vart givet, av honom skall mindre vara utkrävt." Har lärare alltid den insikten? Jag skulle kunna anföra förskräckliga exempel på opedagogisk behandling av elever både inom skola och kyrka.

Vi har här öppnat ett perspektiv över människovärlden av största betydelse. Och vi tillägger, att ett till synes så enkelt instrument som pendeln har förmåga att i handen på lämplig person kontrollera en mängd strålningsfenomen, så kommer vi in på ett område, som av okunniga människor blivit förnekad och där det icke kunnat förnekas, förklarats såsom "ett djävulens bländverk". Detta kunde också ske med desto större framgång, eftersom gåvan missbrukades där, liksom på andra av livets områden. Men får vi förstånd att fatta strålningen i alla dess former och uppenbarelser såsom naturfenomen, så behöver man inte alls införa hypoteser om onda andar som förklaringar.

V. Vallberg

Ur Camille Flammarions världsförklaring

Astronomen Camille Flammarion var en av de stora andar, som komma med en fläkt av förnyelse, då världen håller på att förtvina av ålderdom. Han gjorde sin vetenskap levande för den stora allmänheten. Han inlade siarsyner i densamma, men han stannade inte med sin vetenskap, sitt vetande, sin forskarande inom det för de yttre sinnena tillgängliga universet, han gick in i forskningen även på de områden, som vi nu kalla parapsykologien. Därför fick han även en rikare och djupare inblick i sin egen vetenskap. Vi återgiva här en sammanfattning av hans världsförklaring, så som han själv återgav den i en resumé i boken "Urania": Man ser därav att han var före sin tid. Det är först i vår tid, som vetenskapen öppet har uttalat, det som han uttalade en mansålder förut:

1. Det synliga, kännbara, vägbara världsalldet består av osynliga, okännbara, ovägbare och överkända atomer.
2. För att bilda kropparna och organisera varelserna styras dessa atomer av krafter.
3. Kraften är den väsentliga urkällan.
4. Synlighet, kännbarhet, fasthet, hårdhet, vikt äro relativa egenheter och icke absoluta realiteter.
5. Det oändligt lilla: De försök, som gjorts vid utvalning av guldblad, ha visat att tiotusen sådana

guldblad rymmas inom en millimeters tjocklek. — Man har lyckats att på en glasskiva fördela en millimeter, i tiotusen lika stora delar och det finns infusionsdjur så små, att hela deras kropp, förlagd mellan två sådana delningar, ej vidrör dem; lemmarna, organen hos dessa varelser, består av celler, dessa av molekyler, dessa av atomer. — Tjugu kubikcentimeterolja, spridd över en sjö, kunna betäcka en yta av 4.000 kv meter, vadan det sålunda utbredda oljelagret ej mäter mer än en tvåhundraendels millimeter i tjocklek. — Genom spektralanalysen kan man upptäcka befintligheten av en miliondelens miligram natrium i en låga. — Ljusvågorna ligga mellan 4 och 8 tiomilliondels millimeter från violett till rött. Det erfordras 2.300 ljusvågor för att fylla en millimeter. Under loppet av en sekund utför etern, som fortplantar ljuset, sjuhundra tusen milliarder svängningar, varav var och en är matematiskt bestämd. — Luktens upptäcker en sexhundra fyra miliondels miligram natrium i den inandade luften. Atomerna måste till sin dimension vara mindre än en milliondels millimeter i diameter.

verkan på våra sinnen, det vill säga en oavbruten möjlighet av förnimmelser.

Därför följer att materien liksom yttringarna av kraften, endast är en rörelseform. Om rörelsen stannade, om kraften kunde tillintetgöras, om kropparnas temperatur kunde nedbringas till absolut noll, så skulle materien, sådan vi känna den, upphöra att finnas.

7. Det synliga världsalldet, består av osynliga kroppar. Vad man ser, är danat av ting, som man icke ser.

8. Vad vi kalla materia försvinner, då den vetenskapliga analysen tror sig gripa densamma. Men såsom världsalldets stöd och såsom principen för alla former finna vi kraften, det dynamiska elementet.

9. Människovarelsernas väsentliga princip är själen. Kroppen är skenbar och förgänglig.

10. Atomerna äro förstörbara. Kraften som försätter atomerna i rörelse och styr universum, är oförstörbar. — Människosjälen är oförstörbar.

11. Själens bestämmelse är att allt mer och mer lösgöra sig från den materiella världen och slutligen tillhöra det högre uraniska livet, varifrån hon behärskar materien och ej lider mera. Varelsernas yttersta mål är det ständiga närmandet till den absoluta fullkomligheten och den gudomliga sällheten.

DEN CENTRALA LIVSYTTRINGEN

Livet genomströmmar hela världsalldet. Intet är helt livlöst. Varje olika typ i tillvaron ger tillkänna sin speciella originalitet, även om det är endast en sten. Denna speciella typ igenkänns på dess speciella strålning. Sålunda, för att anföras exempel, återger de olika metallerna sin speciella strålning. Och för att förflytta oss till det högsta i den för oss synliga skapelsen, nämligen människan, så har varje människa sin personliga utstrålning från den plats, som är det personligas centrum, nämligen tallkottkörteln, glandula pinnealis. Denna är förmedlaren mellan människans jordiska och själiska väsende. Den är därför också klärvajansens centrum.

Av vad som framgår av det som nu yttrats bestämmes människan inte endast av påverkningar utifrån och nedifrån utan även inifrån och uppifrån. Dessa båda sidor av livsytringarna kan stundom samverka med varandra, men de kan också motverka varandra. Dessa förhållanden kan på vissa områden beläggas genom Pauli ord, att "anden har strid mot köttet och köttet mot anden". Men det kan också uttryckas så att högre livskraft strider mot lägre och lägre mot högre. Dessa principer är genomgående på hela hälsoområdet. Vi talar om hälsoämnet och om skadlig mat. Det hör ju speciellt i vår tid till en av de viktigaste punkterna i hela hälsovårdsfrågan, ja, av så avgörande betydelse, att de, som borde i främsta hand ha omvårdnad om densamma, inte ens vågar röra upp sakens stora betydelse inför den stora allmänheten eller ens dem, som regerar i samhällena. För att på en gång gå in i sakens innersta grund, så gäller det till slut hela släktets fortvaro hurdan

den skall bli, eller om den till slut kan bli någon alls. Det innerst mest känsliga, mest avgörande, hemlighetsfulla och dock fullt vissa, det gäller arvsfaktorererna. Att arvsfaktorerna kommer att bestämma över kommande släktens fysiska och själiska standard kan icke med förnuftiga skäl avvisas. Här gäller det förhållanden, som kan utifrån helt yttre betingelser påvisas och deras verkningar förutsägas, men det gäller även mera fördolda krafter, som dock bevisligen är för handen, med för våra vetenskapliga metoder oåtkomliga lagar och verkningar.

Vi lämnar emellertid dessa områden och återgår till det direkta hälsoområdet. Vi uppställer frågan: Kan kroppens hälsokrafter påverkas inifrån, dvs genom krafter som ej har direkt materiell verkan? Vi må nämna två sådana krafter: Den ena Tankens makt, den andra, strålningskrafter av immateriell art. Det gäller i det senare fallet framför allt homeopatiska strålningskrafter. Mot homeopatin anföres oupphörligt såsom ett, som somliga menar, avgörande skäl, att den laborerar med så små doser, utspädning, som om man slår några droppar i en sjö. Detta kan avse endast de högsta potenserna. Där är emellertid aldrig fråga om materiella mängder. Det är endast fråga om vad den från intimt beroende av materien frigjorda strålkraften hos något visst ämne kan förmå. Här är således inte heller fråga om att kroppens materiella vävnader skall direkt påverkas av andra materiella ämnen, såsom är fallet vid medicinerings, där gifter skall utöva en direkt, i allmänhet förlamande, verkan. Här är tvärtom verkan av en kraft, som genom en viss vibration eller strålning, motsatt den stråltyp, som sjukdomen utövar, lamslår denna och låter kroppens egna krafter jämte den tillsatta kraften tillintetgöra sjukdomens livskraft. Härvid blir även de sjukdomsbakterier, som i allmänhet antingen åtföljer sjukdomen eller föranleder denna, försvagade och tillintetgjorda. Här har vi således två olika metoder: den ena att övervinna sjukdomscellerna genom gifter, den andra genom en kraft, som dödar deras typiska livsprocesser. V. V.

Levande väsen . . .

Forts. fr. sid. 1

molekylerna. En bestämd substans ändrar sig över dussintals mellantillstånd tillbaka till det ursprungliga tillståndet.

De senaste åren har fört med sig en fullkomlig rush av upptäckter på detta område; varje månad finner man nya regleringskretsar, återkopplingar. Trots detta är man långt ifrån att kunna förklara allt i organismen. Sinnesorgan, nervsystem och hjärna är områden som fortfarande är i stor utsträckning obegripliga även för den nyaste biologin. Man antager emellertid att här finns en oerhörd mångfald av elektriska ledningsbanor, regleringskretsar, återkopplingar och lagringscentra för impulser.

Vårt ställningstagande till ovanstående:

Alla dessa upptäckter är i sanning storartade, beundransvärda. Men är det ändå inte lite förhastat att på grund av dessa fakta påstå att människan inte är något annat än en maskin? Det stämmer dåligt med denna förutfattade mening att överallt i kroppen härskar den stränga hushållningens princip. Av alla dessa tallösa kemiska förbindningar produceras aldrig mer än vad som just behövs. Säkertligen förlöper alla processer i kroppen automatiskt under normala förhållanden. Men det finns alarm-situationer, en sjukdom, en skada! Då händer något gåtfullt. Ett "Något" griper in, kopplar bort allt mindre viktigt; vid en skada börjar byggnadsmaterial produceras och transporteras fram till olycksplatsen, kroppen tryggs mot fiender bland mikroorganismerna, blodkärl stängs till, nya sådana bildas, nya nervtrådar utvecklas, sårskorpa bildas, ny hud växer fram. Hela denna process är vida mer komplicerad än byggandet av en skyskrapa.

Är detta bara en mekanism? Man

får snarare det intrycket att här är ett väsen i verksamhet som besitter den högsta intelligens och förutseende. Som samtidigt är strateg, läkare, ingenjör och kemist. Och arbetet pågår utan att vi förnimmer det med vårt medvetande, också då vi sover.

4. Vad säger psykologerna?

När vi vänder oss från de rent kroppsliga processerna till medvetandets, tankens och känslans område så lämnas ordet till psykologerna och beteendeforskarna. De flesta av dem är alltför benägna att kasta ifrån sig begrepp som ande och själ som om det vore gammalt skrot. Och som bevis för att det också här rör sig om kemiska reaktioner, atom- och molekylprocesser, anför man att hela skalan av mänskliga känslor, lust och olust, kärlek och hat, mod och feghet, överlägsenhet och minder-värdighetskänslor kan framkallas av droger.

Vår invändning:

Också vår tankeverksamhet och våra stämningars och känslors spel löper normalt mekaniskt via en kemisk-elektrisk mekanism som i och för sig arbetar efter samma principer som våra nya bästa elektronhjärnor, endast mycket mer underbart och genialt. Denna apparat är naturligtvis påverkbar av kemiska substanser. Men det väsentliga här är följande:

Ingen kybernetiker kan förklara vem det är som programmerar denna superelektronhjärna, vem som ger informationerna! Människan är inte någon maskin utan hon har i sin kropp en maskin som hon styr och betjänar sig av. Enbart genom sin tanke kan hon gripa djupt in i sin organisms kopplingsmekanism.

Bevis: Skenläkemedel, tabletter och injektioner utan verk samma substanser ger ändå åsyftad verkan om deras intagande åtföljes av tanken på en sådan verkan. Sug-gestion och autosuggestion, de in-

diska yogierna, healing och fjärrhealing — allt detta är tvingande bevis. Låt oss uttala den förhoppningen att också vetenskapen en dag skall erkänna detta och återställa människans värdighet som skapande väsen vilket på samma gång tillhör en andlig och en materiell värld.

5. Den moderna beteendeforskningen

Den nyaste grenen inom biologin är beteendeforskningen. Denna undersöker det enskilda djurets beteende under de mest olika livslägen och samspelen i gemenskap och djurstater. Den tror att allt kan återföras till rent mekaniska processer och använder begreppen "instinkt", "ärflikt betingade reningar", ("arvskoordination"), "medfödd utlösningmekanism", "anpassning", etc.

Vårt ställningstagande:

Med all aktning för vetenskapen, har man dock många gånger intrycket att somliga av dessa begrepp skapats för att gentemot besvärliga lekmanfrågor maskera fakta som man ännu ej kan förklara. Sådana fakta är t.ex. gåtfulla processer hos slemsvamparna, i bikupan, myrstacken och termitboet, fågelsträcket, hos ålar och fjällämmar, det utomordentligt fina samspelen av växter och djur vid pollineringen. Att vilja förklara detta så att det hjälper till att stödja en förutfattad mekanisk världsförklaring är att få den grovsta osannolikhet på köpet. Den enklaste förklaringen på allt detta är ingripandet från osynliga icke materiella väsen.

Raden av sådana punkter kunde fortsättas. De allra starkaste bevisen för existensen av översinnliga väsen och krafter har här utelämnats — nämligen hela det omfattande området från telepati till materialisation. De hör ej inom ramen för denna uppsats, där det endast var tal om de översinnliga krafter som ständigt ingriper i det

Sett, hört . . .

Forts. fr. sid. 3

träffar det nära nog allestädes, inte minst i Radio och TV i ett suddigt, bråskande uttal, där ljuden aldrig markeras och hela stavelser slukas. Vi kunna också från den synpunkten bedöma olika språk och söka oss tillbaka i tiden. Hos oss finner vi, såsom språkforskaren Rydberg uppvisat, det klaraste uttalet mot slutet av medeltiden. Alltsedan har hos oss såsom i allmänhet allestädes inträtt en fortgående degeneration av språket, vittnande om brådska, slarv, okultur, psykisk svaghet.

Vi ha gjort en kortfattad analys över ett område av nutidens och på samma gång även gångna tiders psyke för att därav taga lärdom och så långt möjligt göra bättring. Vi kunna naturligtvis även utgå från andra psykiska synpunkter, t.ex. huru människorna röra sig, vilka som äro de förhållande intressena, huru människorna förhålla sig till de former de möta av religion, av agitation, av gemensamma politiska frågor, huru de ställa sig inför framtidsutsikter osv. Har tiden något intresse inför den gamla maningen KÄNN DIG SJÄLV!

jordiska livet, har framkallat det, utvecklats det och som underhåller det.

(Övers. O. Alexandersson)

Jag vet . . .

Forts. fr. sid. 3

som används av t.ex. herr Tillhagen. Det är verkligen synd om forskare med sådan otur som han, som trots så mycken forskning inte ens har funnit bekräftelse på blodstanning och ännu mindre att någon från denna världen bortgången verkligen givit sig tillkänna. Gentemot en sådan tafatthet är verkligen en sådan bok som fru Gilmarks ett behövt vittnesbörd om livets fortsättning bortom dödens gränser. Tiotusentals vittnen på samma områden borde väl inte kunna i längden förbigås. Det kan inte undgås att en människas liv betydligt påverkas av kunskap på detta område eller förnekelse. Alltså kan nämnda bok rekommenderas för både dem, som förut är kännare på området och dem, som tvivla.

Viktor Vallberg

Sierskan från Axmarbruk Om

ANNA FRIDS i Färnäs memoarer.

Genom en hel del artiklar och reportage i dags- och veckopress bör Anna Frid vara rätt välkänd i hela landet. Enkelt och rättframt berättar hon om sitt liv, om hur hennes egenartade förmåga uppträdde redan i hennes barndom. Vidare ett kapitel om hur hon använt sin psykiska gåva till att utpeka var personer som försvunnit fanns eller att förutsäga händelser i människors liv. Inte minst intressant är hennes "tankar och visioner".

9:50

V. Vallberg

Syner — Uppenbarelser — Förutsägelser — Profetior

ENKEL VERS av Desirée

I vår händelserika och, kanske ödesdigra, tid kommer denna bok som en intressant påminnelse om vad kända siare sagt om kommande världshändelser. Sådana siars förutsägelser som Nostradamus, Anton Johansson, Malachia m. fl. granskas.

4:50

Rektor Honorine Hermelin Grönbech säger om denna bok: "Jag blev så gripen, så djupt berörd, och så tacksam, att någon, och därtill 'en kvinna', inte nöjer sig med 'sitt eget', hur omfångsrikt det än kan vara, utan kastar sig in i kampen — för oss alla — för fred, för mänsklighet".

7:75

JAN FRIDEGÅRD

Den gåtfulla vägen

Kr. 18:50 inb.

Jan Fridegård har varit spiritualist i många år. Redan i Torn-tuppen kom hans övertygelse till uttryck, och den har satt spår i hans senare produktion. Men i *Den gåtfulla vägen* skildrar han öppen hjärtigt sina psykiska upplevelser med danska och svenska medier och vad allt detta betytt för honom. Ur förordet: "Jag kommer utan tvekan att berätta om samtal med de döda, som är mera levande och lyckligare än vi." Detta är en bok som alla spiritualister bör äga. Zindermans förlag. 2:a uppl.

VAD ALLA SÖKER

ANDLIG TERAPI

AV

DOKTOR REBECCA BEARD

Kr. 12:50

EFTER 20 år som läkare, lämnar Dr. Rebecca Beard sin praktik för att ägna sig åt "andlig terapi", sedan hon konstaterat att helbräddagörelse är en realitet, lika verksam nu som på Jesu tid. I denna utomlands mycket uppmärksammade bok — över 100.000 sålda i USA och England — visar Dr. Beard hur vetenskapen av idag kommer allt närmare de fakta som religionen alltid framhållit. Hennes uttalanden vittnar om en djup övertygelse att den andliga kraften är suverän och förmår ingripa även när det gäller att bota sjukdomar. Förbön, bön, meditation och en positiv livsinriktning åstadkommer förbluffande resultat.

En bok för alla kristna sanningssökare, inte minst för alla spiritualister, som vill lära känna grundvalarna till healing — andlig läkekonst.

"Detta är en av de mest betydelsefulla böcker som någonsin skrivits om andligt helande."

Biskopen av Croydon.

pendel och slagruta

har **VIKTOR VALLBERG** utgivit tre skrifter:

DEN ETERISKA STRÅLNINGEN

Livets Urgrund — Underverkens värld

Häri ger förf. grunderna till hur det går till samt vad pendelrörelsen betyder.

3:—

MYSTIK OCH REALISM

Vågrörelser och strålkraft från den ultraröda sfären till den ultraviolette.

Människorna uppdelas här i olika anlagsgupper vars särmerken pendeln anger. Dessutom en del exempel å vilket utslag en mängd kända personer ger med kommentarer.

2:—

INTELLIGENSMÄTNINGAR OCH TIDSPEJLINGAR

Som titeln anger är det fråga om att testa med hjälp av pendeln. Även här ges en hel del exempel. Graderad karta medföljer. Endast ett fåtal ex kvar.

4:50

HOMEOPATISKA SJÄVLÄKAREN

av Klara Fransén

Klara Fransén var på sin tid en mycket känd och omtalad homeopat. I denna bok ger hon en god inblick i homeopatiens grundläggande livsåskådning. En avdelning är ägnad åt ett flertal homeopatiska läkemedel och deras verkningsområden, en annan sjukdomar, deras orsaker och behandling. Förord av prof. Carl Sundberg och leg. läk. Inez Laurell. Innehåller 224 sid.

Kr. 10:—

Bushido Japanernas system

Sedan denna bok utkom första gången har den gått ut i många upplagor. Den är en bok för alla som vill något i livet. Bushido är en japansk yoga omsatt i västerländsk miljö. I Amerika tog den sig på sin tid uttryck i Ny-tänkarrörelsen. Bushido ger alla något väsentligt.

4:50

Vår tids drama

Sedan boken DJÄVULSDANSEN kom ut i bokhandeln har en hel del hänt; man börjar få upp ögonen för de destruktiva element vi är utsatta för. Ännu är det bara en del förgiftningar av mat, luft och vatten som kommit i blickfånget. De destruktiva krafterna har vaknat och ilat till kamp och försvar. Man försöker bortförklara och mildra, för att få behålla gifterna. — En sak som ingalunda räddar oss.

DJÄVULSDANSEN

av *Günther Schwab*

är en stark nutidsroman. För vår ungdom, som vill skapa sin ljusnande framtid, för den sökande och för den som ännu kan tro, kommer denna bok att betyda en glimt av ljus i vår tids andliga dimbildning — en klar vägvisare i den hektiska förvirringen och det krampartade självförhålligandet. — Den är både en stoppsignal och ett löfte.

Boken är utgiven på ett flertal språk. I Tyskland är den såld i närmare 40.000 ex.

Kr. 26:50

Aktuella böcker

A. Svanqvist	
DET EVIGA NUET	8:75
A. Svanqvist	
ORIMLIGT MEN SANT	6:50
J. Arthur Findlay	
DEN UNDERBARA VERKLIGHETEN (inb. 4:—)	3:—
Reginald Lester	
ATT SÖKA DET HINSIDES	12:—
Dr G. Lindsay Johnson	
DET STORA PROBLEMET	Reapris 8:—
Dr F. H. Wood	
GENOM DET OSYNLIGAS PORT	7:50
Carl Söderling	
DE DÖDA LEVA	Reapris 1:—
Erik Palmstierna	
GLIMTAR — EN SÖKARES VÄG (inb. 3:—)	Reapris 1:50
A. Alexandersson	
LIVSGÅTOR	Reapris 1:50
R. J. Lees	
BORTOM TÖCKEN ..	(inb. 5:50) Reapris 3:50
A. Stuart	
INGA TÅRAR MER	Reapris 2:—
G. N. Tyrell	
VID TRÖSKELN TILL DET OKÄNDA	8:50
Jan Fridegård	
DEN GÅTFULLA VÄGEN	inb. 18:50

LITTERATURFÖRLAGET

Birger Jarlsgatan 63, 1/2 tr. STOCKHOLM VA

Postgiro: 5 29 99 - Tel. 31 04 63

Namn	
Adress	
Postadress	

SEKLET

Redaktör och ansvarig utgivare HARRY BLOM

REDAKTION OCH EXPEDITION

Birger Jarlsgatan 63, 1/2 tr. Stockholm Va

Postadress: Box 634, Stockholm 1

Telefon: 31 04 63. Bostadstel: 34 80 69

SEKLET är avsedd att utkomma med 6 nr under år 1966.

PRENUMERATIONSPRIS kr. 7:50 1966.

AB Godvils tryckeri, Sthlm 1965.

Herr C. O. Holmquist

Svartingstorp

Läckeby

~~Kalmar~~

Känner Du igen Dej?

Trött?

Dåsig?

Olustig?

TID FÖR

REGISAN MED POLLEN

Denna innehåller 25 mg 100 % rent pollen pr tablett. Pollenkornen äro behandlade dels för att uppnå bästa hållbarhet, dels för att värdefulla beståndsdelar såsom fria amonisyror och vitaminer lätt skall kunna upptagas av kroppen. Dessutom innehåller förpackningarna alla de vanliga ingredienserna som gjort REGISAN välkänt i vårt land.

Regisan med pollen är en naturvara.

Pröva detta medel.

Brk om 150 tabl. 6:95

ÖRTAGUBBENS POLLEN

Örtagubbens UTVALDA SVENSKA POLLEN ger

LIVSLUST och ENERGI

ÖKAR MOTSTÅNDSKRAFTEN

Dessa tabl., liksom REGISAN med POLLEN äro förstärkta med de för kroppen nödvändiga vitaminerna till normalt dagsbehov.

Tabletterna äro av modern, välsmakande typ. De kan därför bekvämt tuggas ned. 2—3 tabl. dagligen täcker dagsbehovet.

Brk om 150 tabl. 6:95

Vid köp av 5 brk. är priset 31:—

och 10 brk. 55:—

Dessutom portofritt.

VITLÖKSKAPSLAR

Vitlök är den starkast helande vegetabil som finns. Intet ämne rengör och desinficerar så som vitlök tänderna och munhålan, halsens och bronkernas slemhinnor, motverkar jäsning i mage och tarm, fördriver inälvsmaskar och andra parasiter, desinficerar urinen, botar utslag och exem, motverkar åderförkalkning och högt blodtryck och stimulerar alla körtlar till verksamhet. (ur Örtagubbens 25 underbara läkeörter).

Vitlökskapslar:

25 st	1:85
50 "	3:65
100 "	7:—
200 "	12:40

Har Ni slutat röka?

Inte än? Försök då med TOBALIN. Det är en pastill utprovad i 4 år vid Rökkliniken i Stockholm under ledning av dr docent Börje Ejdrup, som är chef för kliniken. Det är en internationellt erkänd produkt. En engelsk undersökning har visat att en Tobalinpastill ger samma stimulerande effekt som en cigarett.

Pr brk 5:35

LINELLA

Alltsedan ÖRTAGUBBEN förde detta medel in i sin kundkrets har det fått ökat antal köpare.

LINELLA är en ren produkt från växtriket utan tillsats av kemiska medel. Innehåller linfrö, örter och grönsaker.

LINELLA ÄR ICKE VANEILDANDE

Ask om 75 tabl.	4:15
" " 150 "	7:25
" " 300 "	12:40

YERBA-TE MATE

Ett utmärkt hälsote, som svenskarna lärt sig uppskatta mer och mer. Det har gjort sig känt och omtyckt i många länder framför drycker av många andra växter för sina hälsobringande och underbara egenskaper och sin förmåga att tillföra organismen kraft och energi, befördra matsmältningen, stilla hunger och törstkänsla och som intet annat medel driva ut urinsyra ur kroppen och rena blodet.

Pr pkt. 1/4 kg 3:50

REGISAN

Regisan innehåller medicinaljäst, som är speciellt rik på B-vitamin.

Medicinaljäten är ett ofta rekommenderat medel mot finnar och dålig hy. Jäten innehåller många för kroppen nödvändiga ämnen. Den verkar reglerande på magen, stärker och stimulerar vid trötthetstillstånd, förorsakade av vitaminbrist.

Brk om 150 tabl. 4:05

ÖRTAGUBBENS SLANKHETSDRAGÉER

Våra dragéer kan vara värda att pröva. Många nöjda kunder har vi redan.

4:95

Homeopatiskt
husapotek
för endast kr 49:—

Många har frågat efter ett homeopatiskt husapotek. ÖRTAGUBBEN har nu sammanställt ett sådant och det kan tillfredställa rätt höga anspråk på allsidighet. Det innehåller 22 av erfaren homeopat utvalda medel och avsikten är, att ett medel skall finnas tillhands vid varje hastigt påkommande sjukdomstillbud, tills läkare hinner anlitas. En liten skrift som beskriver medlens verkan och vilka medel som kunna komma ifråga vid olika sjukdomstillbud medföljer gratis.

Medlen äro utvalda ur Askersunds Tekniska Fabriks pålitliga tillverkningar. Då en del fl. innehåller 20 gr betyder detta ett erbjudande om mer än 15 % rabatt + portofritt.

Passa detta tillfälle att anskaffa ett fullständigt homeopatiskt

Husapotek — för endast kr. 49:—

LITTERATURFÖRLAGET
STOCKHOLM

ÖRTAGUBBEN

har avlockat läkeörter deras hemliga krafter. Han vill genom denna bok lära oss använda dem för vår hälsas bästa.

Kr. 4:50

58 år
i homeopatiens
tjänst

En svensk fabrik som uppnått denna aktningvärda ålder måste det vara något särskilt med. Så är det också. Det är Askersunds Tekniska Fabrik som grundades 1907, som alltsedan dess åtnjutit allt större förtroende för sina pålitliga tillverkningar och som alltjämt går framåt.

Denna fabrik har jag fått förtroendet att representera. En förteckning å homeopatiska medel och prislista erhålles på begäran. Ni kan beställa böcker och andra varor på samma gång som Ni skriver efter homeopatisk medicin.

ÖRTAGUBBEN

Birger Jarlsgatan 63, 1/2 tr. Stockholm Va

Postadress: Box 634, Stockholm 1

Postgiro: 5 83 44

Bankgiro: 56-5472

Telefon: 08 - 31 04 63

Varor som ej upptagits här anskaffa vi gärna i den mån det går. Order å 50 kronor sändes fraktfritt i en del fall. Glöm inte att frakten vid små best. kan bli förhållandevis dyr; vid sändning av varor i glas måste vi skicka som "bräckligt" varvid portot blir 50% högre. Denna skillnad uttages av kunden.

Genom att gynna oss har Ni hälsokostaffären å närmaste postanstalt.

Från ÖRTAGUBBEN

Box 634, Stockholm 1

rekvireras här förprickade artiklar att sändas mot postförsrott.

Namn

Adress

Postadress